Kniha dní

Patti Smith

JIŽ VYŠLO

Rok Opice
Oddanost
M Train
Sbírání vlny
Just Kids

KNIHA DNÍ

POLAROID

KNIHA DNÍ

patti smith

DOKOŘÁN

Patti Smith
KNIHA DNÍ

Copyright © 2022 by Patti Smith
Translation © Ondřej Prokop, 2023

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být rozmnožována a rozšiřována jakýmkoli způsobem bez předchozího písemného svolení nakladatele.

Druhé vydání v českém jazyce (první elektronické).
Z anglického originálu *A Book of Days* přeložil Ondřej Prokop.
Odpovědná redaktorka Klára Soukupová.
Obálka (s použitím fotografie Stevena Sebringa),
grafická úprava, sazba a konverze do elektronické verze
Michal Puhač.
V roce 2023 vydalo nakladatelství Dokořán, s. r. o.,
Holečkova 9, 150 00 Praha 5,
dokoran@dokoran.cz, www.dokoran.cz,
jako svou 1208. publikaci (407. elektronická).

ISBN 978-80-7675-121-7

Den vždy vítá na sto tisíc ptáků.

CHRISTINA GEORGINA ROSSETTI

ZDRAVÍM VÁS

Svůj první příspěvek na Instragram jsem dala 20. března, v den jarní rovnodennosti, roku 2018. Moje dcera Jesse mi navrhla, že bych si tam mohla založit profil, aby bylo jasné, že jde o mě, a ne o podvodníky, kteří se za mě vydávají. Jesse navíc přišlo, že by mi tato sociální síť mohla vyhovovat, protože každý den fotím a píšu. Účet jsme založily společně. Přemýšlela jsem, jak dát lidem jasně najevo, že se s nimi skutečně snažím navázat kontakt já. Rozhodla jsem se pro přímočarý přístup a uživatelské jméno thisispattismith.

Pro svůj první krok do virtuálního světa jsem zvolila fotografii své ruky. Ruka je jedním z nejstarších symbolů, značí přímou spojitost mezi představivostí a realizací. Našima rukama proudí léčivá energie. Rukama se zdravíme, rukama pracujeme, se zdviženou rukou přísaháme. Tisíce let staré okrové otisky dlaní v jihofrancouzské Chauvetově jeskyni vznikaly tak, že se ruka poplivala červeným pigmentem a přitiskla ke kameni – možná ve snaze propojit se s mocným živlem, možná jako prehistorické vyjádření vlastního já.

Na Instagramu už jsem sdílela staré i nové objevy, oslavovala narozeniny, vzpomínala na zesnulé a vzdávala poctu mladým. Po-

pisky si píšu do sešitu nebo rovnou do mobilu. Ráda bych měla profil založený na polaroidových snímcích, ale jelikož se do nich už nevyrábí film, z mého foťáku je teď penzista a pamětník mých minulých cest. Fotky v této knize pocházejí z polaroidu, z mého archivu a z mobilu. Takový proces je možný jen v jednadvacátém století.

Po foťáku a specifické atmosféře polaroidových fotek se mi sice stýská, ale na mobilu oceňuji jeho všestrannost. První náznak, že by se mobil dal využít i v umění, mi zprostředkovala Annie Leibovitzová. V roce 2004 vyfotila na svůj mobil jeden interiér a snímek nechala vytisknout v malém formátu s nízkým rozlišením. Jen tak mimochodem řekla, že podle ní jednoho dne půjdou na mobil zachytit i fotky, které budou stát za to. Tehdy jsem nad koupí mobilu neuvažovala, ale všichni se časem vyvíjíme. Mobil jsem si koupila v roce 2010 a díky němu jsem se mohla připojit k bující koláži naší kultury.

Kniha dní naznačuje, jak se svým vlastním způsobem s takovou kulturou vypořádávám. Inspiraci čerpá z mého Instagramu, ale zachovává si svůj vlastní styl. Velká část vznikla během pandemie, když jsem byla sama v pokoji, plánovala budoucnost a uvažovala nad minulostí, rodinou a tím, jak udržet svou osobní estetiku.

Zápisky a fotky jsou klíčem k vlastním myšlenkám. Každý zápis obklopují dozvuky dalších možností. Narozeniny, jež zmiňuji, lze brát jako pobídku k oslavě dalších výročí, včetně těch vašich. Pařížská kavárna může zastupovat všechny ostatní kavárny, stejně jako něčí náhrobek může vyvolat ozvěny ostatních lidí, nad nimiž truchlíme a na které vzpomínáme. Přišla jsem o mnoho lidí. Útěchou mi jsou časté návštěvy hřbitovů, na nichž moji milovaní odpočívají. Navštívila jsem jich celou řadu a pokaždé přicházím s modlitbou, úctou a vděkem. Mám ráda historii a s oblibou hledám šlépěje těch, jejichž dílo mě inspirovalo – v zápisech proto často vzpomínám.

Když jsem sledovala, jak můj profil na Instagramu roste od první sledující – mé dcery – až po více než milion fanoušků, dodalo mi to odvahu. Tuto knihu, jež obsahuje rok a den (pro ty, kteří se narodili na přestupný rok), vydávám s vděčností. I v těch nejtěžších časech by měla poskytnout povzbuzení. Každý den je drahocenný, protože stále dýcháme, dojímá nás světlo, jež dopadá na větev v koruně stromu, na pracovní stůl po ránu nebo na tesaný náhrobek milovaného básníka.

Sociální sítě překrucují demokracii, a tak někdy nahrávají bezcitnosti, zpátečnickým komentářům, dezinformacím a nacionalismu, ale mohou pro nás být i užitečné. Je to v našich rukách. V rukách, které píšou zprávy, hladí děti po vlasech nebo napínají luk a pouští šíp. Tady jsou moje šípy, jež míří ke společnému srdci všeho. Na každém z nich je pár slov, útržkovitých věšteb.

Tři sta šedesát šest způsobů, jak pozdravit.

L E D E N

1. LEDNA

Začíná nový rok a před námi je neznámo překypující možnostmi.

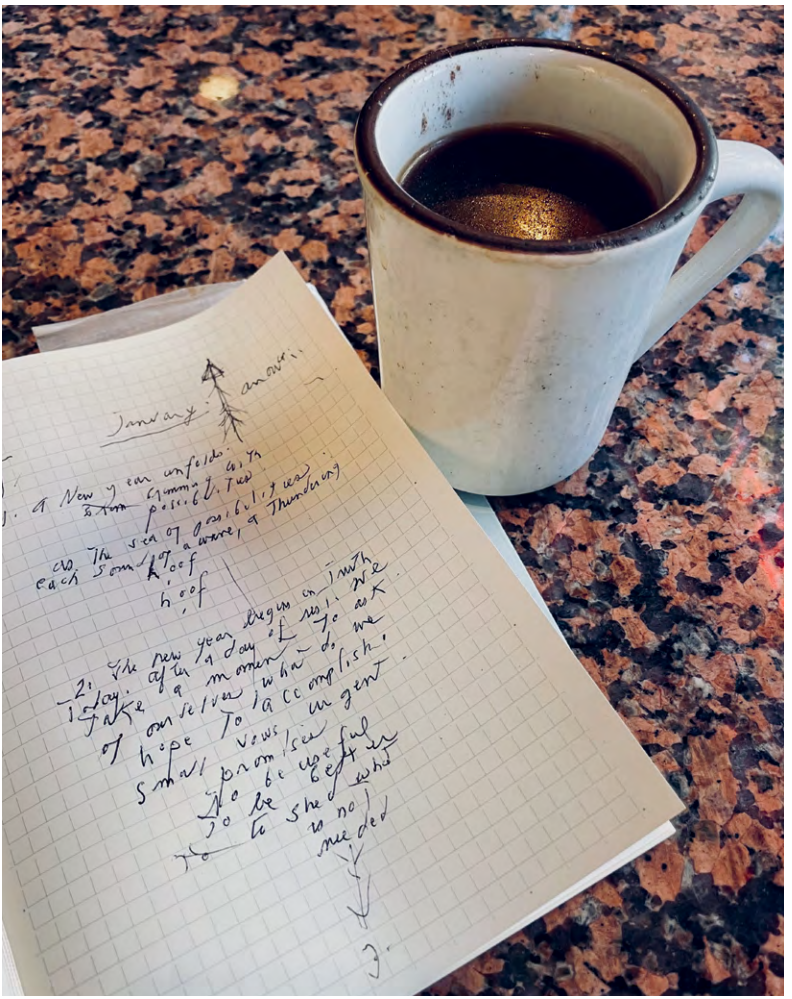

2. LEDNA

Po dni odpočinku se zastavíme, abychom se sami sebe zeptali, čeho bychom chtěli dosáhnout. Dáváme si malá předsevzetí a naléhavě slibujeme, že budeme užiteční, že budeme lepší, že se oprostíme od všeho, co nepotřebujeme.